

REKABET KURULU KARARI

Dosya No : D4/1/A.I.-98/4

Karar No : **87/693-138**

Karar Tarihi: 16.10.1998

Toplantıya Katılan

Başkan: Prof.Dr. Aydın AYAYDIN,

Üyeler : Prof.Dr.Tamer MÜFTÜOĞLU (II.Başkan), Bahaddin ELÇİ,
Mehmet Zeki UZUN, Aydın EMRE, Sadık KUTLU, Dr.Kemal EROL,
İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, Mustafa PARLAK.

Toplantıya Katılmayan Üye (Mazeretli): Salih Zeki BENGÜ.

Bildirimde Bulunan: - TEDAŞ Genel Müdürlüğü

İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA

Taraflar: - TEDAŞ Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.

İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA

- Çukurova A.Ş.

İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA

- Kepez Elektrik T.A.Ş.

İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA

- TEKAŞ Elek. Dağ. ve Tic. A.Ş.

İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA

- Buryal Enerji Dağ. Ltd. Şti.

İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA

- Kocatepe Elek. Dağ. ve Tic. A.Ş.

İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA

- Ceylan Elek. Üret. ile Dağ. San. A.Ş.

İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA

- Sakarya Bolu Elek. Dağ. A.Ş.

İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA

- Ankara Kırıkkale Elek. Dağ. San. A.Ş.

İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA

- PARKUR Elek. Dağ. ve Tic. A.Ş.

İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA

- Anadolu Elek. Dağ. ve Tic. A.Ş.

İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA

- Kızılırmak Elek. Dağ. ve Tic. A.Ş.

İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA

- ZİGANA Elek. Dağ. ve Tic. A.Ş.
İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA
- GAP Elek. Dağ. San. ve Tic. A.Ş.
İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA
- Adıyaman K.Maraş Dağıtım A.Ş.
İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA
- ŞUREDAŞ Elek. Dağ. Tic. ve San. A.Ş.
İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA
- Batı Karadeniz Elek. Dağ. ve Tic. A.Ş.
İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA
- İstanbul Elek. Dağ. ve Tic. A.Ş.
İnönü Bulvarı, No:27, 06490 Bahçelievler/ANKARA

Dosya Konusu: TEDAŞ Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye ait 17 Görev Bölgesindeki elektrik dağıtım tesislerinin işletme haklarının ilgili firmalara devri.

Raportörlerin Görüşü: Koşullu izin verilmesi.

Dosya Evreleri: TEDAŞ Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye ait 17 görev bölgesindeki elektrik dağıtım tesislerinin işletme haklarının ilgili firmalara devrine ilişkin, Kurumumuz kayıtlarına en son 23.09.1998 tarih, 3114 sayı ile intikal etmiş olan, TEDAŞ Gen.Müd.Yrd. Osman Nuri DOĞAN ve Genel Müdür Kadir Ramazan COŞKUN imzalı bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7'nci maddesi ile Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında 1997/1 sayılı Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca, Raportörler Ali ILICAK, Özge İÇÖZ, Ömür PAŞAOĞLU, M.Akif KAYAR, H.Suat ÖLMEZ ve Cengiz SOYSAL tarafından düzenlenen 13.10.1998 tarih, D4/1/A.I.-98/4 sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 14.10.1998 tarih, REK.0.08.00.00/69 sayılı Başkanlık önergesi ile 87 sayılı Kurul toplantısında ele alınmıştır.

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğü Özelleştirme Daire Başkanlığı'nın Kurumumuz kayıtlarına 02.09.1998 tarih ve 2888 sayı ile intikal eden dilekçesinde ve görevli şirketler tarafından gönderilen bildirim formlarında;

1. Adana, Mersin, Hatay ve Osmaniye illerini kapsayan 1 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtım ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının Çukurova Elektrik A.Ş.'ne devrine,
2. Antalya ilini kapsayan 2 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtım ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının Kepez Elektrik A.Ş.'ne devrine,
3. Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne illerini kapsayan 3 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtım ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde

kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının TEKAŞ Elektrik Dağıtım Tic. A.Ş.'ne devrine,

4. Bursa ve Yalova illerini kapsayan 4 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtımı ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının BURYAL Enerji Dağıtım Ltd. Şti'ne devrine,
5. Afyon, Uşak, Isparta ve Burdur illerini kapsayan 9 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtımı ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının KOCATEPE Elektrik Dağıtım Tic. A.Ş.'ne devrine,
6. Kocaeli (Gebze ilçesi dahil) ilini kapsayan 11 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtımı ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının CEYLAN Elektrik Dağıtım San. Tic. A.Ş.'ne devrine,
7. Sakarya ve Bolu illerini kapsayan 12 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtımı ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının SBD Sakarya-Bolu Elektrik Dağıtım Tic. A.Ş.'ne devrine,
8. Ankara ve Kırıkkale illerini kapsayan 13 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtımı ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının AKEDA Elektrik Dağıtım A.Ş.'ne devrine,
9. Samsun, Ordu ve Sinop illerini kapsayan 17 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtımı ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının PARKUR Elektrik Dağıtım Tic. A.Ş.'ne devrine,
10. Kırşehir, Nevşehir, Niğde ve Aksaray illerini kapsayan 18 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtımı ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının ANDAŞ Anadolu Elektrik Dağıtım Tic. A.Ş.'ne devrine,
11. Yozgat, Sivas ve Tokat illerini kapsayan 19 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtımı ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının KIZILIRMAK Elektrik Dağıtım Tic. A.Ş.'ne devrine,
12. Trabzon, Rize, Artvin, Gümüşhane ve Giresun illerini kapsayan 20 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtımı ve ticaretini yapma görevinin ve anılan

görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının ZİGANA Elektrik Dağıtım Tic.A.Ş.'ne devrine,

- 13.Elazığ, Malatya, Tunceli ve Bingöl illerini kapsayan 22 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtımı ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının GAP Elektrik Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.'ne devrine,
- 14.Kahramanmaraş ve Adıyaman illerini kapsayan 23 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtımı ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının AKEDAŞ Elektrik Dağıtım A.Ş.'ne devrine,
- 15.Şanlıurfa ilini kapsayan 25 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtımı ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının ŞUREDAŞ Elektrik Dağıtım Tic. San. A.Ş.'ne devrine,
- 16.Zonguldak, Çankırı, Bartın ve Karabük illerini kapsayan 28 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtımı ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının BATI KARADENİZ Elektrik Dağıtım Tic. A.Ş.'ne devrine,
- 17.İstanbul ili Trakya yakasını kapsayan 29 No'lu Görev Bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtımı ve ticaretini yapma görevinin ve anılan görev bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmış veya yapılacak dağıtım tesislerinin işletme haklarının İSEDAŞ Elektrik Dağıtım Tic. A.Ş.'ne devrine,

izin verilmesi talebiyle bildirimde bulunmaktadır.

Değerlendirme: 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'de hangi hallerin birleşme veya devralma sayılacağı belirtilmiştir. Buna göre, söz konusu Tebliğ'in 2. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi" şeklindeki (b) bendi, aynı maddenin "Bu Tebliğ bakımından kontrol, ayrı ayrı ya da birlikte, fiilen ya da hukuken bir teşebbüs üzerinde belirleyici etki uygulama olanağını sağlayan haklar, sözleşmeler veya başka araçlarla ve özellikle bir teşebbüsün malvarlığının tamamı veya bir kısmı üzerinde mülkiyet veya işletilmeye müsait bir kullanma hakkıyla veya bir teşebbüsün organlarının oluşumunda veya kararları üzerinde belirleyici etki sağlayan haklar veya sözleşmelerle meydana getirilebilir." şeklindeki son fıkrası ve kamuya devirler hariç özelleştirme yoluyla devirlerin Tebliğ kapsamında olduğunu belirten Tebliğ'in 3(b) maddesi göz önüne alındığında yukarıda sözü edilen işlemlerin birer "devralma" olduğu anlaşılmaktadır.

Dağıtım haklarının şirketlere münhasıran devredilmesi ve bu şekilde şirketlerin görevlendirildikleri bölgelerde tekel konumuna gelmeleri nedeniyle, 1997/1 sayılı Tebliğ'in İzne Tabii Birleşme ve Devralmalara ilişkin 4. maddesinde öngörülen %25'lik pazar payı eşiği aşıldığından söz konusu devir işlemleri anılan tebliğin kapsamındadır.

4054 sayılı Kanun açısından bir devralma olan özelleştirme işlemlerinde, devredilenin bir kamu varlığı olması, kamu teşebbüslerinin halihazırdaki pozisyonlarının genellikle rekabetçi bir ortamda bireysel performansları ile sağlanmayıp, kamu gücü ile yaratılmış olması ve bu nedenlerle söz konusu teşebbüslerin devredilmesinin ilgili pazarda doğuracağı etkiler, bu devirleri iki özel teşebbüs arası devirlerden farklı değerlendirmeyi gerekli kılmaktadır.

Türkiye'de elektriğin özelleştirmesine ilişkin yasal düzenlemeler ve uygulamalar bir çok defa yargının önüne gitmiş, özel girişimcilik tekelinin yaratılmaması hususu bu kararlarda önemli dayanaklardan birisi olmuştur. 4054 sayılı Kanun'un henüz yürürlükte olmadığı bir tarihte, Anayasa Mahkemesi'nin 11.04.1994 tarih ve E.1994/43, K.1994/42-1 sayılı kararı ile TEK'in özelleştirilmesini öngören 22.02.1994 tarih ve 3974 sayılı Kanun'un yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmiş, 10.12.1994 tarihinde ise söz konusu kanun Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmiştir. Gerekçeli İptal Kararında yer verilen açıklamalar arasında, anılan kanunda, elektrik üretim, iletim ve dağıtım hizmetlerinde tekelleşmeyi ve kartelleşmeyi önleyecek önlemler alınmamış olmasının Anayasa'nın 167. ve 172. maddelerine aykırı olduğu ifade edilmiştir.

Devralma işlemlerinin esaslarını düzenleyen, tek tip olarak hazırlanan ve halen Danıştay'da görüşülmekte olan "İmtiyaz Sözleşmeleri"nin incelenmesi sonucu tespit edilen bu sözleşmelerin rekabet kurallarına aykırı hükümleri aşağıda sıralanmıştır.

- **Münhasırlık**

Münhasırlık kavramı görevli şirketlerle Enerji Bakanlığı arasında imzalanacak olan "İmtiyaz Sözleşmeleri"nin 8. maddesinin (e) bendinde; "Şirket görev bölgesinde, elektrik dağıtım tesisleri kuracak ve başka kuruluşlarca kurulmuş veya kurulmakta olan dağıtım tesislerini gerekli şartların varlığına bağlı olarak devralacaktır. Elektrik enerjisi satma yetkisine sahip üçüncü şahıslardan alınacak elektrik enerjisinin alış verişi suretiyle ticaretini yapmak yetkisi *münhasıran* Şirket'e aittir." biçiminde yer almaktadır. Bu hüküm dışında ne 3096 sayılı Kanun ve ilgili yönetmelikte ne de Bakanlar Kurulu kararlarında ve imtiyaz sözleşmelerinde görevli şirkete mutlak tekel hakkı veren herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Rekabet hukuku bakımından bir anlaşmaya dayalı olarak oluşturulan tekel hakkını, zayıftan kuvvetliye doğru üç kategoride ele almak mümkündür. Bunlardan birincisi, devreden tarafın anlaşma konusu mal veya hizmetlerin üretimi, satımı veya dağıtımını veyahut bir hakkın (patent, know-how, vs.) kullanılmasını belli bir bölgede bir kişiye bırakması, ancak kendi hakkını saklı tutması ve başka bölgelerden

yapılacak pasif satışa açık olması halidir. Bu durum basit tekel olarak adlandırılır. Hakkı devreden tekel hakkını verdiği bölgede üretim ve satış yapmamayı veya bir hakkı kullanmamayı taahhüt etmesi halinde, güçlendirilmiş tekel söz konusudur. Aktif satışın yanı sıra pasif satışın da yasaklandığı, başka bir deyişle alternatif temin kaynaklarının tümüyle kapatıldığı anlaşmalar ise, mutlak topraksal koruma veren tekel anlaşmaları olarak adlandırılır.

İmtiyaz sözleşmelerinden, yukarıda yer verilen sıralama çerçevesinde tarafların hangi durumu tercih ettiği açıkça anlaşılacak şekilde, 8/e maddesinde "...elektrik enerjisinin alış verişi suretiyle ticaretini yapmak yetkisi münhasıran şirkete aittir." denilerek, mutlak topraksal (bölgesel) koruma veren tekel hakkının benimsendiği görülmektedir.

Esasen TEAŞ, TEDAŞ, Enerji Bakanlığı ve görevli şirketlerin üst düzey yetkilileri ile yapılan görüşmelerden de şirketlerin devir işlemleri sonrasında, görev bölgelerinde mutlak tekel hakkına sahip olacaklarının düşünüldüğü anlaşılmıştır. Aynı husus bildirim formlarında da teyit edilmektedir.

Elektrik enerjisinin kendine has özelliklerinin bulunması, ülke ekonomisi için hayati önemi haiz kritik bir ürün olması ve talebin karşılanmasında halihazırda güçlük çekiliyor olması hususları, bu alanda tam anlamıyla serbest rekabet koşullarının oluşturulmasını engelliyor olmakla birlikte, bu hususlar rekabete tümüyle kapalı, mutlak topraksal (bölgesel) koruma veren tekel hakkını haklı kılmaya yetmemektedir. Bu, özelleştirme öncesi durumun aynen sürdürülmesi demektir. Oysa, devirden önce mutlak tekel hakkını kullanan, kamu adına devlettir. Bu hakkın (imtiyazın) hiçbir değişikliğe uğramadan aynen özel bir kuruluşa devri, özelleştirmenin rekabet boyutunun ihmali anlamına gelir. Bir devlet tekelinin devrinde, kuşkusuz ilgili ürünün ve piyasanın yapısına bağlı olarak, eskiye oranla rekabetin artması beklenir.

Esasen, yukarıda da belirtildiği gibi, söz konusu devir işlemlerinin yasal dayanağını oluşturan 3096 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşlara Elektrik Enerjisi Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti Konusunda Görev Verilmesi Esasları Hakkında Yönetmelik'de bir görev bölgesinde yalnızca bir şirketin görev yapabileceğine dair bir hüküm bulunmamaktadır. Aksine, adı geçen yönetmeliğin 4. maddesinin (f) bendinde yer alan "Bir görev bölgesi içerisinde, görevli şirketlerin yatırım programlarında yer almayan ancak ülke ihtiyacı için tesisi Bakanlıkça zaruri görülen yatırımların; görevli şirketler, üretim şirketleri ve kamu kurum ve kuruluşlarınca tek başına veya birlikte gerçekleştirilmesi Bakanlıkça sağlanır." hükmünde, bir görev bölgesi içinde birden fazla görevli şirketin bulunabileceği ima edilmektedir.

- **Sabit Fiyat Uygulaması**

Elektrik enerjisi sektöründe rekabetin tesis edilebilmesi için ön koşul yukarıda anlatıldığı üzere; görevli şirketlerin mutlak bölgesel tekel durumlarının ortadan kaldırılmasıdır. Ancak, bölgesel tekel olma durumunun, başka bir deyişle

münhasırlığın ortadan kaldırılması; rekabeti sağlayacak başka motivasyonlar ile, örneğin tüketicinin alternatif temin kaynağı durumunda olan diğer bölgelerdeki görevli şirketlere yönelmesini sağlayacak koşullarla desteklenmemesi halinde, yalnız başına rekabetin sağlanması için yeterli olmayacaktır. Tüketicinin alternatif temin kaynaklarına yönelmesini sağlayacak koşullar veya motivasyonlar genelde fiyat ve/veya kalite rekabeti ile sağlanabilir. Elektrik açısından kalite, elektriğin arzında sabit frekans ve süreklilik anlamına gelmektedir. Böyle bir durumda, tüketici daha ucuz ve/veya daha kaliteli hizmet sağlayan şirketlere yönelecektir.

3096 sayılı Kanun'un Enerji Satış Şartları ve Tarife Esasları başlıklı 9. maddesinde "enerji tarifelerinin görevli şirketin teklifi ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın onayıyla yürürlüğe gireceği" ifade edilmektedir. Görüldüğü üzere, bu ifade tarifelerin yapısı ile ilgili herhangi bir hüküm içermemektedir. Tarifeler ve şirketlerin abonelere uygulayacağı perakende satış fiyatının nasıl hesaplanacağı TEDAŞ ile görevli şirketler arasında imzalanacak olan Elektrik Enerjisi Satış Anlaşmalarıyla detaylı olarak düzenlenmektedir. Bu düzenlemelerle abonelere satılacak olan elektrik için sabit bir fiyat belirlenmektedir. Bilindiği üzere, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da sabit fiyat belirlemek *per se*, yani tek amacı rekabeti kısıtlamak olduğundan dolayı mutlak olarak yasaklanmaktadır.

Ancak, elektrik enerjisinin yukarıda belirtilen, kendine özgü özellikleri nedeniyle bu sektörde bir fiyat kontrolüne ihtiyaç duyulmaktadır. Diğer bir deyişle, tam bir fiyat serbestisi bu ürünün niteliğine ve ilgili piyasanın yapısına uygun düşmemektedir. Ancak, bu durum sektörde kısmen de olsa fiyata dayalı bir rekabetin oluşmasını sağlayarak, belli sınırlar dahilinde fiyat belirleme serbestisine engel teşkil etmemelidir.

- *Ayrımcı Uygulamaya İlişkin Hükümlerin Eksikliği*

"İmtiyaz Sözleşmeleri"ndeki ilgili hükümlerin, görevli şirketlerin kendi grup şirketleri lehine ve/veya rakiplerinin ticari faaliyetlerini zorlaştıracak şekilde yapılacak kesintisiz ve sabit frekansta enerji sağlamama, arıza durumlarında gerekli tedbirleri alma konusunda yeterince hassasiyet göstermeme gibi uygulamalar karşısındaki yaptırımlar yönüyle tatmin edici olmadığı; bu sorunlara yönelik TEDAŞ veya Bakanlık müdahalesinin yeterince caydırıcı unsurlar içermediği, bu koşullar altında bölgelerinde tekel durumunda olacak şirketlerin bu hakim durumlarını elektrik enerjisini girdi olarak kullanan diğer sektörlerdeki rakiplerinin ve tüketicilerin aleyhine kötüye kullanma hallerinde alınacak tedbirlerin yeterli olmadığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan, şirketlerin görevlendirilmeleri öncesinde Rekabet Kurulu'nun görüşünün ve Bakanlar Kurulu'nun görevlendirmeye ilişkin kararlarından sonra devir işlemlerine ilişkin olarak izninin alınması hususlarının yanı sıra, devralmalar gerçekleşikten sonra faaliyete geçecek şirketlerin üretim ve işletme haklarını başka bir teşebbüse veya şahsa devretmesi hususunun da Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olması gerektiği açıktır.

SONUÇ

Yukarıda açıklanan hususlar ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan, 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in 6/1-a maddesinde yer alan "İlgili piyasanın yapısı ve ülke içinde veya dışında yerleşmiş olan teşebbüslerin fiili ve potansiyel rekabeti bakımından ülkedeki etkin rekabetin korunması ve geliştirilmesi ihtiyacı"nın dikkate alınmasını öngören hükmün gereği ve aynı tebliğin 6/3. maddesi uyarınca sonuç olarak, sözkonusu devir işlemlerine;

1- İmtiyaz sözleşmelerinin 8/e maddesinde yer alan münhasırlığa dair hükmün çıkartılması, bunun yerine alternatif temin kaynaklarına açık bir sistemin benimsenmesi; bu amaçla dağıtım ve ticaret işlerinin birbirlerinden ayrı mütalaa edilerek, esasları Enerji Üst Kurulu'nca, bu Kurul oluşturuluncaya kadar ilgili Bakanlıkça belirlenmek ve Rekabet Kurumu'nu bilgilendirmek kaydıyla, ilk beş yıl için 1 MW ve üzerinde elektrik kullanan tüketicilere yönelik olarak, şirketlere, belirli bir hat kullanım ücreti dahilinde kendi bölgeleri dışındaki bölgelere de talep halinde, elektrik satış hakkı tanınarak ticaret bölümünün kısmen de olsa rekabete açılması ve durumun beş yılın sonunda uygulama sonuçlarına ve Türkiye'nin elektrik enerjisi üretim grafiğine bağlı olarak Enerji Üst Kurulu'nca yeniden değerlendirilmesi,

2- Görevli şirketlerle TEDAŞ arasında imzalanacak olan "Enerji Satış Anlaşmaları"yla ayrıntılı biçimde düzenlenmiş olan sabit fiyat uygulamasının kaldırılıp, yerine fiyatın alt ve üst sınırları Enerji Üst Kurulu'nca, bu Kurul oluşturuluncaya kadar Rekabet Kurumu'nun bilgilendirilmesi kaydıyla, ilgili Bakanlıkça belirlenecek belli bir aralıkta seyretmesinin ve bu sınırlar dahilinde görev bölgelerinde faaliyet gösterecek olan şirketlerin istedikleri fiyatları uygulama serbestisine sahip olmalarının sağlanması,

3- İmtiyaz sözleşmelerinin hizmete ilişkin 8. maddesinin (c) bendinin yeniden kaleme alınarak, mevcut hususlara ek olarak eşit durumdaki alıcılara ayrımcı davranılmamasını öngören bir ibarenin eklenmesi,

4- Devralmalar gerçekleştikten sonra faaliyete geçecek şirketlerin üretim ve işletme haklarını başka bir teşebbüse veya şahsa devretmesi hususunun da Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olması gerektiği, bu çerçevede, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile görevli her şirket arasında imzalanacak olan "İmtiyaz Sözleşmesi"nin taslağında yer alan, "Şirket dağıtım yetkisini ve bu sözleşmeden doğan dağıtım haklarının tamamını veya bir kısmını varsa projeye kredi sağlayan kuruluşa veya onların belirleyeceği başka bir şahsa Bakanlığın onayıyla aynı koşullarla devir ve temlik edilebilir...Bakanlığın izni olmadıkça şirket ortakları, ortaklık payları değiştirilemez ve şirkete yeni ortak alınamaz." şeklindeki "Yetkinin Devri" başlıklı 31. maddesinin değiştirilerek, bu işlemlerde Rekabet Kurulu'nun izninin alınması gerektiği hususunun da eklenmesi,

koşullarıyla izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.